

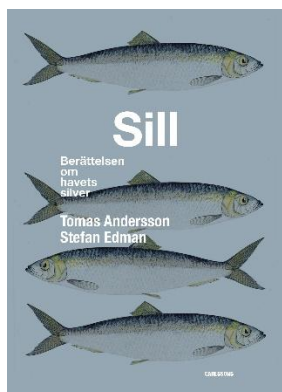
Marstrands Hembygdsförening

Inbjudan till ÅRSMÖTE

Onsdagen den 12 mars 2025 kl. 19.00

med sedvanliga årsmötesförhandlingar i
Kristallsalen, Rådhuset.

Därefter:

SILL – berättelsen om havets silver

Stefan Edman och Tomas Andersson talar om sin nya bok.

Få arter har betytt så mycket för Bohuslän som dessa silverglänsande fiskar. Sillstimmen har bidragit till att städer och nationer blomstrat men alltid simmat under historikernas radar och därför blivit nästintill osynliga. Sillen kräver nu sin rättmätiga plats.

Så här hittar du vår hemsida:

Gå in på Sveriges Hembygdsförbunds hemsida: www.hembygd.se

Sök *Marstrand*

Årsberättelse 2024

Årsmötet hölls den 27 mars i Kristallsalen, Rådhuset med 64 medlemmar och styrelsen närvarande. Antalet medlemmar har varit 334 (förra året 372).

Styrelsen har bestått av Göran Kristensson (ordförande), Rolf Erneborn (vice ordförande), Meta Grundén (sekreterare), Anette Dahlström (kassör till september), Karl Löfgren, Christina Svensson, Hugo Ahlberg och Maj Nilsson (ledamöter) samt Dan Gunmalm, Christer Berndtsson och Madeleine Beijer (suppleanter). Från september har Henrik Wahlberg adjungerad styrelsemedlem och kassör.

Styrelsen har haft sex protokollförda möten och ett antal arbetsdagar (varje tisdag förmiddag under 8 månader)

Årets sommarutställning med temat "Yrken i Marstrand" var mycket uppskattad. Karl Löfgrens bok "Smaka på Marstrand" utsågs till Årets Bok av Bohusläns Hembygdsförbund. Ytterligare historiska skyltar har tagits fram på fastigheter. Vi medverkade vid Sillens Helg, Sekelskiftesdagarna, Kongälle Martna och en historisk kläduställning arrangerad av Sekelskiftesdagarna. Föredrag av Martin Fahlén om sin nya bok Elgö Piba. Ett antal guidningar för skolan, företag, föreningar och Färjans Vänner.

Styrelsen tackar för under året erhållna gåvor och det uppmuntrande intresset för utställningar och andra aktiviteter, vi uppskattar det mycket och ser fram emot 2025!

Dagordning vid årsmötet

1	Årsmötets öppnande	12	Val av tre styrelsesuppleanter
2	Fastställande av dagordningen	13	Val av två revisorer
3	Val av mötesordförande	14	Val av två revisorssuppleanter
4	Val av mötessekreterare	15	Val av valberedning
5	Val av två justerare	16	Föreningens tecknande
6	Mötets utlysande	17	Fastställande av årsavgift 2026
7	Årsberättelsen för 2024	18	Verksamheten 2025
8	Revisionsberättelsen	19	Inkomna motioner
9	Ansvarsfrihet för styrelsen	20	Ändring av stadgar. Se nedan!
10	Val av kassör på två år	21	Övriga frågor
11	Val av sex styrelseledamöter	22	Årsmötets avslutande

Vi hoppas att du även fortsättningsvis vill stödja vårt arbete och vill vara med som medlem.

Från och med i år kommer medlemsavgiften att aviseras via e-post genom vårt nya verktyg SportAdmin. För de medlemmar som saknar e-post kommer det fortfarande vara möjligt att betala avgiften via föreningens postgiro-konto.

Årsavgift 2025: 100 kronor

Pg: 71 18 13-6

Var vänlig uppge namn, adress, personnummer och e-postadress.

Stadgeändring

MHF:s stadgar är inte glasklara när det gäller föreningens tecknande.

I paragrafen 9.6.j anges att kassör och ordförande tecknar var för sig, medan det i 11.10 meddelas ”dels i förening eller enskilt”.

Styrelsen föreslår nu att 9.6.j bibehålls som den är men 11.10 ändras till **”föreningen tecknas av ordförande och kassör var för sig.”**

(Dock: till banker meddelar MHF att både ordförande och kassör måste signera en utbetalning innan den effektueras.)

En ändring av stadgarna måste beslutas av två på varandra årsmöten, varav detta är det första.

Porto Franco 1775

I år är det 250 år sedan Marstrand fick Porto Francorättigheter. Mitt under en intensiv sillperiod beslöt Gustav III den 15 augusti 1775 att Marstrand skulle bli en ”Porto Franco”. Kungen hade en förhoppning om att det skulle vara till fördel för hela landet om handel med andra länder underlättades. I princip gick det en nationsgräns mellan Marstrandsön och Koön.

In-och utländska varor fick införas fritt. På det som konsumerades på Marstrand skulle dock en landstull erläggas.

Passtvang infördes. Personer som reste till och från Marstrand måste ha pass, så även djuren! Kopass behövdes för att transportera kreaturen mellan Marstrandsön och Koön. I MHF:s samlingar finns några sådana.

Näringsfrihet i stället för skråtvång. Dock inte helt utan problem, om en hantverkare flyttade från Marstrand till ”Sverige” hade han svårt att bli accepterad av sina nya kollegor. Lösningen blev att man införde en typ av gesällprov även på Marstrand.

Utlänningar fick rätt att bosätta sig fritt i Marstrand. De blev svenska medborgare om de skaffade en fastighet för minst 1000 riksdaler och sedan bodde i den i två år.

Religionsfrihet medförde att ett antal judar sökte sig till Marstrand. De var välkomna ty deras kunskaper och kontaktnät behövdes i den rådande stora sillperioden med åtföljande internationella affärer. En mosaisk församling bildades och en synagoga etablerades, en av de första i Sverige.

Strafffrihet för brott som inte ”gick å ära och lif” (dvs. mord eller dråp) medförde att många personer av mindre lämplig vandel sökte sig hit.

Under nordamerikanska frihetskriget (1775–1783) var europeiska hamnar stängda för amerikanska fartyg på grund av Englands blockad. Frihamnen här kom då väl till pass och under de fem första åren anlöpte ett tjugotal fartyg från det stora landet i väster. Detta orsakade diplomatisk kris mellan Sverige och England.

Men till slut blev det för mycket! Det blev inte så stora vinster som man hade hoppats på och smugglingen blev omöjlig att bemästra. Det var för fantastiskt, för främmande för tiden, det blev ett för stort bekymmer.

Marstrands borgare begärde själva att Porto Franco skulle upphöra, vilket skedde den 15 maj 1794.

2025 års utställning i museet

”Foto Göran Jansson”

Göran Jansson föddes på Brunsjär 1940. Han gifte sig med Marstrandsflickan Lisbeth Hansson, de fick tillsammans tre pojkar Magnus, Patrik och Andreas. Göran arbetade på Marstrands Mekaniska Verkstad, som sedermera blev FEAB och i brandkåren. Han var en duktig fotograf. Han hade en stor samling negativ som vi har fått av hans söner. Sommarns utställning visar en liten del av Görans fina foton. Han dog 2008.

Dessa och fler därtill visar vi på museet.
Öppet tisdagar och torsdagar 13.00-17.00
från midsommar till slutet av augusti.

Välkomna!